

دستاوردهای آزمایشگاه کشت بافت و بیوتکنولوژی مجتمع آموزش عالی میناب دانشگاه هرمزگان

بکارگیری روشها و فنون مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی در کشت سلول و بافت گیاهان به ویژه گیاهانی که از جنبه اقتصادی و غذایی اهمیت فوق العاده ای دارند، بسیار ارزشمند است. چرا که در مقایسه با شیوه های کشت و تکثیر معمولی از این روش میتوان با هزینه ای بسیار کمتر و سرعت عمل بیشتری به دودمان های خالص سلولی و انتخاب سالمترین بافت گیاه با بازده کمی و کیفی چشمگیری نائل شد. با به کارگیری بیوتکنولوژی میتوان گیاهی را تولید کرد که به عواملی همچون سرما، گرما، رطوبت، خشکی، املاح، حشرات، آفات، ویروسها و سایر عوامل بیماری زا مقاوم باشند و علاوه بر آن در مقایسه با موجود طبیعی، مجهز به مکانیسمهای دفاعی اضافی باشند. این عوامل قرنهای است که کشاورزان را آزار داده و لطمات بیشمار اقتصادی وارد کرده است. بیوتکنولوژی امروزه توانسته است بر روی ژن موجودات زنده کار کند و در جهت هدفهای پیش بینی شده تغییراتی را ایجاد کند. تکنیک کشت بافت گیاهی بدلیل خصوصیت توتی پتنسی (توانایی سلول های موجودات زنده برای ایجاد یک موجود کامل) موجودات زنده مخصوصا گیاهان استوار میباشد. کشت سلول و بافت های گیاهی به صورت پیش نیاز و لازمه برنامه های انتقال مصنوعی ژن و مهندسی ژنتیک میباشد و بدون آن ایجاد گیاهان تراریخته امکان پذیر نیست. بیوتکنولوژی کاربردهای امیدوارکننده بسیاری دارد، اما نه یک راه حل عمومی و نه جایگزینی برای روشهای موجود است، بلکه یک روش کمکی برای حل مشکلات کشاورزی است. استان هرمزگان یکی از ذخایر ژنتیکی گیاهان دارویی در ایران است که گیاهان دارویی آن بطور کامل شناسایی نشده است. شاخص ترین این رویشگاه ها، کوه گنو، کوه های بستک و کوه های بشاگرد هستند. درآمدزایی افراد بومی، نه تنها در استان هرمزگان، بلکه در سراسر ایران، از بخش گیاهان دارویی و بخصوص داروهای گیاهی، از منابع طبیعی و رویشگاه های خودرو بوده و بعلت در دسترس بودن گیاه، افراد بومی آنها را از طبیعت جمع آوری می کنند. این شیوه برداشت منجر به کاهش ذخایر ژنتیکی شده است. از طرفی با توجه به خشک بودن و کم آبی در استان هرمزگان، کشاورزی استان نیازمند کاشت گیاهان مقاوم به کم آبی و شرایط خشکی هستند. گیاهان دارویی مناسبترین گزینه برای این توسعه و رونق دوباره کشاورزی در استان است.

باتوجه به زمینه های ماموریتی مجتمع آموزش عالی میناب (کشاورزی، آب و محیط زیست)، آزمایشگاه مجتمع آموزش عالی میناب، اولین ماموریت خود در زمینه کشاورزی را اصلاح و بهبود محصولات استراتژیک استان می داند. در این راستا آزمایشگاه کشت بافت و بیوتکنولوژی، اولین فعالیت کشت بافتی خود را بر روی گیاه دارویی آویشن شیرازی با هدف تولید نهال از طریق کشت بافت شروع به کار کرد. در قالب واحد فناور مرکز رشد دانشگاه هرمزگان به سرپرستی دکتر حسین پاسالاری و همراهی مهندس سید حسین پورحسینی، اولین ایده محوری واحد فناور تولید نشا و نهال از گیاه دارویی آویشن شیرازی از طریق کشت بافت انجام شد. این واحد فناور گواهی ثبت اختراع دارد و دارای قرارداد فروش در زمینه فروش نشاء گیاه دارویی آویشن شیرازی می باشد. هم اکنون در این آزمایشگاه با همراهی دانشجویان مقطع کارشناسی گروههای کشاورزی، دومین ایده محوری در زمینه کشت بافت خرما در مرحله تحقیقاتی در حال انجام است. امید است با دستیابی به این فناوری، در سالهای آینده علاوه بر بحث درآمدزایی گامی در جهت اصلاح و بهبود محصولات استراتژیک استان و کشور برداشته شود. در ادامه لیستی از دستاوردهای پژوهشی مربوط به کشت بافت در این آزمایشگاه بصورت تصویر آورده شده است:

